

Nr 31.

Ankom till riksdagens kansli den 24 april 1917 kl. ½ 11 f. m

Utlåtande i anledning av väckt motion om ändring i 3 § av lagen den 13 juni 1908 angående kommuns skyldighet i fråga om anställande av barnmorska.

Närvarande: herrar Lindhagen, Alexanderson*, greve Spens, Petré, Dahl*, Valerius Olsson*, Lars Olsson, Tisell, Permansson, Persson i Norrköping, Gustafsson i Örebro, Karlsson i Fjäl, Holmdahl*, Pettersson i Södertälje*, Zelahn* och Lindqvist i Kosta.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Üti en inom andra kammaren väckt, till lagutskottet hänvisad motion, *Motionen.* nr 177, har herr *Byström* anfört:

»I lagen angående kommuns skyldighet i fråga om anställande av barnmorska av den 13 juni 1908, 3 och 4 §§, bestämmes som bekant om barnmorskors löneförhållanden. Dessa paragrafer lyda som följer:

'3 §. Barnmorska, som är i kommuns tjänst fast anställd, skall i årlig lön åtnjuta minst trehundra kronor samt därjämte förses med tjänlig bostad och nödigt bränsle eller ock erhålla ersättning därför med minst etthundra kronor.

Där särskilda omständigheter sådant påkalla, äge Konungens befallningshavande, på ansökan av kommun och efter förste provinsialläkares hörande, medgiva, att avlöningen må utgå med skäligt lägre belopp.

Avlöningen bestämmes av vederbörande kommun och skall utgöras efter enahanda grund, som för kommunalutskylder i allmänhet är eller kan varda föreskriven.

Kunna kommuner, som äro förenade till ett barnmorskedistrikt, icke träffa överenskommelse om avlöningen, skall frågan avgöras av Konungens befallningshavande.

4 §. Utöver den fasta avlöningen äger barnmorska för varje förrättning undfå ersättning enligt taxa, som vid hennes antagande eller senare efter med henne träffat avtal blivit av kommun fastställd.

Kunna kommuner, som betjäna sig av samma barnmorska, icke träffa överenskommelse rörande taxan, skall frågan avgöras av Konungens befallningshavande.'

Redan 1908, då denna lag tillkom, ansågos dessa löneförmåner alldeles för knappt tilltagna. Flere motioner väcktes då med syfte att få lönen förhöjd. Och sedan dess hava flere gånger motionerats i riksdagen om att barnmorskornas löner måtte sättas till något högre belopp än som nu gäller. Men ännu har intet gjorts åt löneförhöjningen.

År 1914 vände sig allmänna barnmorskeförbundet till Kungl. Maj:t och anhöll, att 'Kungl. Maj:t täcktes låta vidtaga åtgärder för att kommunalt anställda barnmorskors minimilön höjes till 500 kronor om året jämte fritt husrum och fri vedbrand samt två ålderstillägg, ett efter fem år å 50 kronor och ett efter 10 år å 100 kronor, samt att staten måtte bidra till dessa barnmorskors avlöning med skäligt belopp.'

Men intet har avhörtts från Kungl. Maj:t i detta avseende.

Kunde emellertid lönerna anses för små år 1908, så måste de nu få anses alldeles otillräckliga. Och den lön, som allmänna barnmorskeförbundet ansåg nödvändig år 1914, kan omöjligen anses vara för stor år 1917. Den inkomst, som barnmorskorna i allmänhet taget kunna erhålla på grund av den taxa, som gäller vid tjänstförrättningar, lär på flere platser vara ganska blygsam.

Vid ett större möte, som nyligen hölls i huvudstaden, ådagalades 'med talande siffror och vederhäftiga vittnesbörd, att en stor del av barnmorskorna, särskilt av de å landsbygden kommunalt anställda, befinna sig uti ett verkligt nödläge, och farhågor uttalades för att yrket genom dess utöwares betryck skulle komma att sjunka och dess rekrytering försämras, något som i betraktande av barnmorskans ansvarsdiga, för mödrars och barns liv så viktiga värv skulle bliva samhället till oberäknelig skada.'

Barnmorskan har ett ganska strävsamt arbete. Hennes 'yrke är till sin natur så fyllt av oro och slitningar hit och dit, att det ej kan förenas med någon lönande bisyssla'. Det till och med förbjuder henne att ägna sig åt sådant arbete, som gör hennes händer grova och valkiga.

Då man vidare besinnar, att hon i allmänhet taget har att närvara vid en förlossning i veckan, blir det nog icke mycken ro för annat arbete, som skulle kunna giva någon inkomst.

Under det att hennes verksamhet ibland kan kallas 'ett livrädd-

ningsarbete', får hon själv stundom nästan våga sitt liv för detsamma. I all synnerhet är detta fallet i vissa landsändar, där avstånden äro stora och vägarna mindre goda. Hennes ilresor i ur och skur, stundom i nattens mörker, äro oftast inga lustresor. En barnmorska har ej heller någon semester, såsom många andra tjänande hava. Ett barnmorskemöte uttalade vid ett tillfälle den önskan, att barnmorskan måtte få ledigt åtminstone en månad vart femte år utan avdrag på lönen.

Vidare behöva även barnmorskor alltjämt förkovra sig i kunskaper och yrkesskicklighet. De måste därför dels hålla sig med behöflig facklitteratur och dels bevista nödvändiga övningskurser. Detta kan ej ske utan rätt kännbara utgifter.

Då barnmorskornas lönefråga var före i riksdagen 1908, hade en stor del av Konungens befallningshavande uttalat sig för, att den kontanta barnmorskelönen borde sättas till minst fyrahundra kronor. Även samtliga förste provinsialläkarne hade gjort ungefär enahanda uttalande i denna sak. Nu äro ju kraven mycket större.

I lönefrågan har styrelsen för allmänna barnmorskeförbundet yttrat bland annat följande för något år sedan:

'Erfarenheten har givit vid handen, att de kommunalt anställda barnmorskornas existensvillkor med den nu fastställda minimilönen icke äro ens drägliga. Ty en var kan inse, att det är omöjligt för en barnmorska att existera på denna minimilön även med fri bostad och fri vedbrand, särskilt som anspråken på barnmorskans utbildning och kunskaper samt utrustning i hygieniskt avseende med varje år stiga.

Då barnmorskan vidare har sitt klientel till alldeles övervägande del bland de samhällsklasser, vilkas betalningsförmåga är obetydlig, blir i många fall den särskilda avgift för förlossningsbiträdet, vilken skall utgå enligt en synnerligen låg taxa, icke gulden. Samtidigt stiga levnadsomkostnaderna och anspråken på barnmorskan att vara försedd med tidsenliga hygieniska instrument och antiseptiska artiklar.

Styrelsen för allmänna svenska barnmorskeförbundet håller före, att det är en samhällsangelägenhet av stor vikt, att barnmorskekåren rekryteras med goda krafter, men detta lär näppeligen bliva fallet, om den nu inom kåren allmänt utbredda meningen om huvudmassans av barnmorskekåren dåliga levnadsvillkor blivit än mera befast.'

Man måste få hoppas, att riksdagen nu i denna dyrtid skall behjarta denna viktiga sak och på ena eller andra sättet bestämma om någon ökning av barnmorskornas lön.

Frågan om statsbidraget till barnmorskornas avlöning är en särskild

sak, som väl i sin tid kommer att ordnas. Men just nu måste, synes mig, åtgärder vidtagas för att komma barnmorskorna till någon hjälp i det svåra ekonomiska läge, uti vilket de i allmänhet taget befinna sig.

På grund av vad jag nu anfört, får jag vördsamt föreslå, att riksdagen måtte besluta, att första delen av 3 § i lagen angående kommuns skyldighet i fråga om anställande av barnmorska den 13 juni 1908 må få följande förändrade lydelse:

Barnmorska, som är i kommuns tjänst fast anställd, skall i årlig lön åtnjuta minst femhundra kronor jämte tjänlig bostad och nödigt bränsle eller erhålla ersättning för bränslet med minst ett hundra kronor samt erhålla två ålderstillägg: ett efter fem år å femtio kronor och ett efter tio år å etthundra kronor.»

1908 års
riksdag.

Vid 1908 års riksdag, då nu gällande lag angående kommuns skyldighet i fråga om anställande av barnmorska antogs, förekom angående barnmorskas avlöningsförmåner väsentligen följande:

I det yttrande till statsrådsprotokollet, varmed den kungl. propositionen i ämnet motiverades, anförde föredragande departementschefen huvudsakligen: Förslaget hade utarbetats på grundvalen av ett av medicinalstyrelsen avgivet förslag till barnmorskereglemente. Enligt detta skulle den fasta avlöningen till barnmorska bestå av skälig kontant årslön samt på landet dessutom av fri tjänlig bostad och andra lämpliga naturaförmåner; och skulle avlöningen utgöra minst det belopp, var till en barnmorskas lön borde uppgå för att hon skulle vinna inträde i barnmorskornas pensionskassa (200 kronor). Därjämte skulle barnmorska för varje förrättning erhålla gottgörelse enligt särskild taxa. Medicinalstyrelsen hade själv vid förslagets avlämnande framhållit, att den föreslagna minimilönen vore låg, men att styrelsen ansett det bäst, att den större delen av inkomsten utginge i form av ersättning efter taxa. Över medicinalstyrelsens förslag hade inhämtats yttrandet av Konungens befallningshavande i länen, som hört kommunalnämnderna i socknar, vilka ej hade barnmorska eller hade barnmorska mot lägre fast årlig lön än 200 kronor, tre städer i vilka barnmorska vore anställd på de sistnämnda villkoren, samt förste provinsialläkarna i länen. Av kommunerna hade 340 uttalat sig för och 125 mot detsamma. Städerna hade icke haft något att erinra mot medicinalstyrelsens förslag. Samtliga förste provinsialläkare, med vilka Kungl. Maj:ts befallningshavande i länen i allmänhet instämt, hade, under uttalande av sin anslutning till förslagets huvudprincip — skyldighet för kommun att mot fast arvode anställa erforderligt antal barnmorskor — ansett, att den av

medicinalstyrelsen föreslagna fasta minimiavlöningen för barnmorska vore för lågt tilltagen. I sådant avseende hade frambållits, att de tryckta ekonomiska förhållanden, varunder barnmorskorna ofta levde, menligt inverkade på barnmorskekårens rekrytering och därför vore allmänheten till men, att en barnmorska med det slitande och uppoffrande arbete, som, efter genomgången 9 till 12 månaders lärokurs, i regel vore hennes lott, ej kunde hava en bekymmersfri existens med en så låg avlöning som den av medicinalstyrelsen föreslagna, att, om än tidtals en barnmorska ej toges i anspråk av förrättningar, det till arten av hennes verksamhet dock hörde, att hon städse skulle vara beredd att på kallelse infinna sig, på grund varav hon svårligen kunde bereda sig annan inkomst, samt att det vore anledning befara, att många kommuner blott på grund av befintligheten av en föreskrift om en så låg minimiavlöning som den av medicinalstyrelsen ifrågasatta skulle med dess utgivande anse sig hava uppfyllt all skyldighet i avlöningshänseende gent emot sin barnmorska. Tre Konungens befallningshavande hade föreslagit en fast årlig minimiavlöning av 400 kronor jämte naturaförmåner av bostad och vedbrand, sex hade föreslagit 400 kronor, två 300 kronor jämte bostadsförmån, en 300 kronor och en 200 kronor jämte bostad och vedbrand, dessa samtliga i överensstämmelse med vederbörande förste provinsialläkares förslag. En Konungens befallningshavande hade jämväl föreslagit det sist nämnda beloppet, medan förste provinsialläkaren föreslagit 400 kronor jämte bostad och vedbrand. Sju Konungens befallningshavande hade icke haft något att erinra mot medicinalstyrelsens förslag, under det att av förste provinsialläkarna i dessa län två föreslagit 400 kronor jämte bostad och vedbrand, tre 400 kronor och två 300 kronor. Två Konungens befallningshavande hade betecknat den av medicinalstyrelsen föreslagna minimiavlöningen såsom ringa, och hade i dessa län förste provinsialläkarna föreslagit respektive 400 kronor och 250 kronor, i båda fallen jämte bostad och vedbrand. En Konungens befallningshavande hade föreslagit antingen 400 kronor eller ock bifall till förste provinsialläkares förslag, att varje kontrakt skulle underställas Konungens befallningshavandes prövning.

Enligt vidfogad tablå över de år 1907 kommunalt anställda barnmorskornas fasta avlöning växlade denna mellan under 50 kronor och över 900 kronor. De flesta av dem åtnjöto en avlöning av mellan 300 och 349 kronor, det närmast största antalet 250—299 kronor och ett lika stort antal 200—249 kronor.

Departementschefen anförde vidare beträffande avlöningen:

»Vad härefter angår frågan om en till beloppet bestämd minimilön

för kommunalt anställd barnmorska, kan jag till en början icke annat än erkänna det beaktansvärda i vad såväl från Kungl. Maj:ts befallningshavande och förste provinsialläkarna i länen som från barnmorskorna själva framhållits om olägenheten av en så låg lagbestämd minimilön som den av medicinalstyrelsen föreslagna.

Vidkommande den av medicinalstyrelsen framhållna omständigheten, att i reglementet för barnmorskornas pensionsanstalt minimiavlöningen för rätt och skyldighet till inträde i pensionsanstalten fastställts till endast 200 kronor om året, har denna sin förklaringsgrund däruti, att hänsyn därvid måst tagas till bestående anställnings- och avlöningsförhållanden. Understege avlöningen 200 kronor, kunde icke barnmorskan anses i den allmänna hälsovårdens intresse utöva ett så omfattande arbete, att det borde berättiga henne till tjänstårsberäkning för erhållande av pension enligt principerna för pensioneringen.

Nu åter är fråga om att införa ett nytt anställnings- och avlöningssystem med efter förhållandena lämpade distrikt, som giva barnmorskan fullt arbete i hennes yrke och en inkomst, tillmätt efter detta arbete, allt utan rubbning i redan grundade och bestående rättsförhållanden.

Det synes mig därför, som borde minimiavlöningen ej sättas lägre än att barnmorskan, om så skulle för ett eller annat år behövas, ensamt av densamma har möjlighet till nödortftig bärgning, och tillåter jag mig i sådant hänseende föreslå en fast minimiavlöning från kommunen-barnmorskedistriktet av 300 kronor om året jämte skyldighet för kommunen att förse barnmorskan med tjänlig bostad och nödig vedbrand eller ock utgiva ersättning därför med sammanlagt minst 100 kronor om året. Sålunda ifrågasatta avlöningsförmåner understiga visserligen i betydlig mån vad i sådant hänseende vid innevarande års riksdag av Eders Kungl. Maj:t föreslagits för småskollärarinnor, men jag har vid detta mitt förslag icke ansett mig kunna undgå att taga väsentlig hänsyn till nu bestående förhållanden, vilka giva vid handen, att mer än halva antalet kommunalt anställda barnmorskor för närvarande uppbära avlöning, som understiger vad jag föreslagit. Därjämte bör uppmärksammas, att barnmorskorna ju hava utsikt att något förbättra sina löneförmåner genom den ersättning de skola erhålla för varje särskild förrättning.»

I sammanhang med propositionen hade sammansatta stats- och lagutskottet till behandling några i anledning av propositionen väckta motioner, däribland två, i vilka hemställdes, att den förevarande bestämmelsen måtte erhålla följande lydelse:

»Barnmorska, som är i kommuns tjänst fast anställd, skall i årlig lön

åtnjuta minst fyrahundra kronor samt därjämte förses med tjänlig bostad och nödigt bränsle eller ock erhålla ersättning därför med minst ett-hundra kronor.»

I den ena motionen hemställdes därjämte, att riksdagen ville i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, det täcktes Kungl. Maj:t låta utreda, i vad mån bidrag av statsmedel skulle kunna beviljas kommun för avlöning av fast anställd barnmorska, samt för riksdagen framlägga de förslag, vartill utredningen kunde föranleda.

Utskottet anförde:

»Det är otvivelaktigt av vikt, att barnmorskorna, med den ansvarsfulla uppgift som åligger dem, erhålla en någorlunda tryggad ekonomisk ställning, men man måste härvid också skänka nödigt beaktande åt den ekonomiska bärkraften hos kommunerna, som skola vidkännas kostnaderna för barnmorskornas aflöning. I förra avseendet är härvid att märka, att den av Kungl. Maj:t föreslagna minimilönen, 300 kronor jämte naturaförmåner till ett värde av minst 100 kronor, väsentligt överstiger vad medicinalstyrelsen föreslagit samt tillsammans med ersättningen enligt taxa för de särskilda förrättningarna och de biinkomster av annat arbete, som barnmorska må kunna förskaffa sig, i regel icke torde komma att understiga den grundlön, som av riksdagen detta år blivit bestämd för småskolelärarinnor. Vad beträffar hänsynen till kommunernas ekonomiska bärkraft, så torde det vara ostridigt, att i vårt land finnas många kommuner, på vilkas budget en barnmorskelön, även av den storlek som Kungl. Maj:t föreslagit, kommer att verka avsevärt tryckande. Men här till kommer, att ett fastställande av lönen till högre belopp kan befaras hava till följd, att kommuner, som redan hava flera barnmorskor anställda, finna sig nödsakade att till skada för den sak, lagen avser att främja, inskränka antalet barnmorskor, så att det verkliga behovet av sådana ej varder tillgodosett. Med hänsyn till dessa omständigheter tilltror sig utskottet ej att förorda ett längre gående förslag än propositionen innefattar.

Utskottet, som väl håller före, att särskilt statsunderstöd till ekonomiskt synnerligen betungade kommuner för här ifrågavarande ändamål liksom för en del andra kommunala ändamål, t. ex. väghållningen och folkskoleväsendet, må vara motiverat, anser emellertid, att barnmorskornas anställande och avlöning, åtminstone under nuvarande förhållanden bör vara en uteslutande kommunal angelägenhet, och kan fördenskull ej biträda motionen i denna del.»

Utskottets hemställan i berörda delar blev sedermera av riksdagen bifallen.

*Senare
förslag.*

Därefter har icke något förslag om ändring i bestämmelserna om kommuns avlöningsplikt till barnmorska varit före i riksdagen, men hava vid 1912 och 1913 års riksdagar väckts motioner om statsbidrag till avlöning av barnmorskor, vilka motioner avslagits.

Vid den förra riksdagen hemställdes sålunda i en motion, att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t anhålla, det Kungl. Maj:t täcktes låta utreda, till vilket belopp och under vilka villkor statsbidrag till inom kommun anställd examinerad barnmorskas avlöning må kunna beviljas, samt till riksdagen inkomma med det förslag, vartill denna utredning kunde föranleda.

Statsutskottet, till vilket motionen hänvisades, anförde i däröver afgivet utlåtande:

»Med sin framställning avser motionären utredning i fråga om viss ändring i den av 1908 års riksdag antagna lagen angående kommuns skyldighet i fråga om anställande av barnmorska. Såsom också av motionären anförts, har emellertid denna lag trätt i kraft den 1 januari innevarande år (1912), och sålunda varit i tillämpning endast under en mycket kort tid.

Då vid sådant förhållande någon erfarenhet angående de i motionen berörda förhållanden givetvis icke kunnat ernås, har det ej syntts utskottet lämpligt att redan nu vidtaga åtgärder avseende förändring i den av statsmakterna beslutade lagen.»

Utskottet hemställde därför, att motionen icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Denna hemställan bifölls av första kammaren utan votering, medan andra kammaren biföll motionen med 103 röster mot 91, som avgåvos för utskottets förslag.

Vid 1913 års riksdag väcktes en motion med enahanda hemställan som den nyss omförmälda.

Statsutskottet hemställde om avslag å motionen, då motionären till stöd för sin framställning ej förebragt någon utredning eller några nya skäl utöver förut anförda.

Utskottets hemställan bifölls av båda kamrarna, av andra kammaren efter votering med 99 röster mot 73.

*Barnmorske-
förbundets
framställ-
ning 1914.*

Utskottet har efterhört, huruvida barnmorskeförbundets av motionären omförmälda framställning till Kungl. Maj:t under år 1914 föranlett någon utredning. Därvid har från medicinalstyrelsen inhämtats, att framställningen av Kungl. Maj:t remitterats till medicinalstyrelsen, att medicinalstyrelsen infordrat utlåtanden från Konungens befallningshavande i länen,

förste provinsialläkarna och barnmorskeöverlärarna, att dessa utlåtanden inkommit till medicinalstyrelsen, att tillfälle lämnats jämväl samtliga barnmorskor att yttra sig i frågan, att de inkomna utlåtandena och yttrandena ännu icke hunnit bearbetas, att medicinalstyrelsen i början av året på förfrågan från Kungl. Maj:t om, när styrelsens yttrande kunde förväntas, förklarat sig icke vara i stånd att därom lämna något besked och att icke heller nu någon tid därför kunde angivas.

Utskottet finner det uppenbart, att de avlöningsförmåner, barnmorskor enligt ifrågavarande lag skola lägst tillgodonjuta, äro icke minst under nu rådande dyrtid alltför knappt tilltagna. Utskottet.

Redan under den förberedande behandlingen av 1908 års förslag hemställde de flesta förste provinsialläkarna och ett stort antal Konungens befallningshavande om större avlöningsförmåner, än som sedan upptogos i det kungl. förslaget. Detta torde även giva vid handen, att de i enlighet med sistnämnda förslag fastställda minimiavlöningsförmånerna, som utgå enligt gällande lag, måste under nu rådande förhållanden betecknas såsom alltför ringa, och att en höjning av dem kräves. Vidare kan framhållas, att, medan barnmorskeförbundet år 1914 hemställde om de avlöningsförmåner, motionären föreslagit, har, enligt vad inom utskottet upplysts, barnmorskeförbundet vid sitt senaste möte påyrkat minimilönernas höjande till 800 kronor.

Visserligen lära, enligt vad inom utskottet blivit upplyst, ett stort antal kommuner avlöna sina barnmorskor med högre belopp än det i lagen angivna minimibeloppet och jämväl på åtskilliga håll de i kontrakten med barnmorskorna avtalade löneförmånerna hava efter den inträdda dyrtiden frivilligt höjts. Men i ett betydande antal fall torde dock barnmorskornas ställning vara så besvärlig, att ett ingripande, på sätt motionären yrkat, måste anses påkallat.

Utskottet har emellertid funnit betänkligheter vid att allenast i anledning av den väckta motionen inlåta sig på förslag till en definitiv lönereglering. Frågan om höjning av barnmorskornas minimilön har som sagt redan 1914 väckts hos Kungl. Maj:t och den i anledning därav igångsatta objektiva utredningen kan antagas vara inom en ej allt för lång tid färdig och därefter kommer Kungl. Maj:t säkerligen att förelägga riksdagen förslag i ämnet.

Däremot synas alla skäl tala för att under väntetiden bereda barnmorskorna någon krigsdyrtidshjälp, motsvarande vad ungefär beretts många andra befattningshavare. Vid fixerandet av detta provisoriska dyrtids-

tillägg har utskottet ansett en höjning från 300 till 400 kronor skälig. Denna summa ansluter sig ock till det belopp av 400 kronor, som av ett stort antal myndigheter föreslagits redan vid förberedelserna till 1908 års lag. Därmed torde ock invändningen, att pålagan skulle måhända tungt och oförberett drabba en del mindre, fattiga kommuner, väsentligen förlora sin betydelse.

Beträffande tiden, från vilken det provisoriska lönetillägget skulle gälla, hade det onekligen varit önskvärt, om det kunnat beviljas retroaktivt från och med den 1 januari 1917 eller åtminstone från den 1 juli samma år. Med hänsyn emellertid till, att kommunerna redan bestämt sina budgeter för år 1917, har utskottet ej tilltrött sig kunna föreslå lagändringen träda i kraft förrän den 1 januari 1918.

På samma gång får utskottet dock framhålla önskvärdheten, att den definitiva löneregleringen blir snarast möjligt genomförd. Detta skulle än kraftigare understrykas, ifall riksdagen samtidigt hemställer därom, att Kungl. Maj:t vid nästa års riksdag framlägger det förslag, vartill den förut omnämnda pågående utredningen kan giva anledning.

I detta sammanhang har utskottet, utan att dock självt taga någon bestämd ståndpunkt, ansett sig böra framhålla lämpligheten av, att vid nämnda utredning jämväl kommer under övervägande dels befogenheten av en jämkning eller ändring i andra stycket av 3 §, vilken bestämmelse möjligen kan i ett eller annat fall göra om intet vad man med stadgandet om minimilön avser att vinna, och dels eventuellt behövligheten av någon statens mellankomst för att även med statsbidrag medverka till en skälig lönereglering för barnmorskorna.

På grund av vad sålunda anförts, får utskottet hemställa,

att riksdagen måtte

1:o) i anledning av förevarande motion för sin del antaga följande

Lag

om ändrad lydelse av 3 § i lagen den 13 juni 1908
angående kommuns skyldighet i fråga om
anställande av barnmorska.

Härigenom förordnas, att 3 § i lagen den 13 juni 1908 angående kommuns skyldighet i fråga om anställande av barnmorska skall erhålla följande ändrade lydelse:

Barnmorska, som är i kommuns tjänst fast anställd, skall i årlig lön åtnjuta minst *fyrhundra* kronor samt därjämte förses med tjänlig bostad och nödigt bränsle eller ock erhålla ersättning därför med minst etthundra kronor.

Där särskilda omständigheter sådant påkalla, äge Konungens befallningshavande, på ansökan av kommun och efter förste provinsialläkares hörande, medgiva, att avlöningen må utgå med skäligt lägre belopp.

Avlöningen bestämmes av vederbörande kommun och skall utgöras efter enahanda grund, som för kommunalutskylder i allmänhet är eller kan varda föreskriven.

Kunna kommuner, som äro förenade till ett barnmorskedistrikt, icke träffa överenskommelse om avlöningen, skall frågan avgöras av Konungens befallningshavande.;

2:o) i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t måtte för nästkommande års riksdag framlägga det förslag till löneroglering för barnmorskor, vartill den i frågan igångsatta och pågående utredningen kan föranleda.

Stockholm den 23 april 1917.

På lagutskottets vägnar:

CARL LINDHAGEN.

Reservation

av herr greve *Spens*.
